

Marie-L

- Een toneelstuk -

Hans van den Boom, artistiek leider van Stella Den Haag, maakt voorstellingen op basis van zelfgeschreven of bewerkte teksten. Soms is het decor het uitgangspunt, soms een thema, sprookje, vertelling of situatie. Voor Marie-L was een bord tomatensoep de inspiratie voor een toneeltekst over een meisje dat in coma ligt. Opvallend is de stijl - vol wisselingen van perspectief en van tijd, die een nieuwe periode in het werk van Hans van den Boom lijkt aan te kondigen.

Hans van den Boom

Het toneelbeeld bestaat uit een paar lage bakken water, zwart, spiegelend water - de zwarte gaten waar Marie-L in zou kunnen verdwijnen. De coulissen zijn biljartgroen, het bedje van Marie-L is ook biljartgroen, het zweeft haast. Het enige concrete in het beeld is een verlichte cola-automaat. Het achterdoek is een projectiescherm, ongeveer vier bij vijf, er is altijd projectie. De projectie weerspiegelt in de zwart spiegelende vlakken. Een verdubbeling. Marie-L tussen twee werelden.

Op de achtergrond: het zacht zoemen van de frisdrankautomaat. Als de voorstelling afgelopen is, stopt het zacht zoemen. Het zacht zoemen is steeds een beetje anders, nauwelijks merkbaar. De voorstelling begint met de projectie van een maïsveld, net er boven, geen horizon, alleen zacht wiegend maïs. Op het toneel: Marie-L, Wessel en Maaïke Jansen, (Maaïke Jansen staat de hele voorstelling naast het bedje waar Marie-L op ligt). Marie-L ligt op het bedje, ogen gesloten, handen gevouwen op haar buik. Tijdens de monoloog van Wessel zien we in de projectie een engel lopen, ze zoekt, het lijkt alsof ze verkeerd geland is, ze zoekt Marie-L. Alle spelers hebben een contactmicrofoontje, de tekst wordt bijna altijd zacht uitgesproken, intiem. Luisteren we mee met Marie-L? Wat is werkelijkheid, wat verzint Marie-L?

Wessel:

Het was niet zo slim,
het was echt niet zo slim en
ik had er beter aangedaan
weg te gaan
zodat er niks gebeurd was.
Maar het was aandoenlijk,
hoe ze daar lag,
verleidelijk
met al die papieren onderzettertjes op haar benen,
al dat groene cellofaan op haar buik,
al die ijsparaplutjes op haar infuus.

Haar fluisteren ging langzaam over in zingen,
haar zingen in dansen,
haar dansen in knipogen,
haar knipogen in strelen.
En alles steeds weer opnieuw in dezelfde volgorde
Wat moest ik doen?
Naar huis?
Ze was alleen.
Een traag zwemmende rog in een aquarium
haar buik zacht golvend tegen de ramen.
Het was heel kinderachtig,
en ik had het moeten stoppen,
maar ik deed het niet,
ik bleef kijken.

*De engel komt op, heeft Marie-L gevonden, wil Marie-L meenemen.
Marie-L richt zich langzaam op, gaat zitten.
Wil graag voordat ze meegaat haar verhaal aan de engel vertellen.
De engel neemt positie, blijft de hele voorstelling daar staan naast een bak water,
links, verdubbeling in het water.*

Marie-Louise:

Het was een vreemde nacht.
Ik had net weer een MRI achter de rug
en had er geen zin meer in
om er nog verder over na te denken,
over die ziekte,
ik had er al zoveel over nagedacht,
ik wilde wel eens een keer over iets anders nadenken.

Ik keek naar mijn spiegelbeeld.
Een verlegen ding met een versierd infuusje.
Mijn gezicht onder de talk,

papieren onderzettertjes op mijn benen
en het groene cellofaan
van de fruitmanden op mijn buik.

Ik wreef over mijn borstbeen,
mijn bovenbeen,
mijn schaambeentjes,
over al die pleisters,
de onderzettertjes hoog opduwend.
Niemand die het zag,
het was nacht en iedereen sliep.
Het zag er gek uit,
zo geraffineerd
Ik was dertien,
ik had zin om me te vermaken.
ik had zin om plezier te maken bij de
de zwart glimmende frisdrankautomaat.

Eerst was het mijn vijand
de zwart glimmende frisdrankautomaat
omdat de blikjes er met zo'n
oorverdovend lawaai uit komen vallen.
Blik tegen metaal.
Kloing, kloing, kloing.
Maar de zwart glimmende frisdrankautomaat
is wel mooi en lief,
en ik heb vrede gemaakt,
met de zwart glimmende frisdrankautomaat
omdat ik er geen zin meer in had
me aan hem te ergeren,
hij is trouw en lief en doet het altijd
en ik kijk graag naar hem,
zomaar,
een beetje kijken,
een beetje wachten.
Alsof hij mijn laatste contact met de buitenwereld is,
de feestvierende buitenwereld,
waar het altijd partytime is,
waar het altijd gaat
over vette base en power man.

Ik wilde viool spelen,
ik kan echt niet zo goed spelen,
maar voor mezelf is het goed zat.
En soms moet ik ervan janken.

Toen zag ik hem opeens,
die jongen in zijn plastic jasje,
met zijn hoofd in zo'n onhandig plastic capuchonnetje gepropt.
Hij mocht daar niet staan.
Hij hoorde vast bij dat feestvierende buitenwereldje
bij de vette-base en power-men jongens.

Ik ben niet stoer,
ben maar een verlegen ding,
met een versierd infuusje.
en de meeste tijd schaam ik mij.

Hoe lang stond hij daar al ?
Hoe lang had hij naar mij staan loeren ?
Het was midden in de nacht.
Het was niet eerlijk,
zo mocht hij mij niet zien.
Bovendien zou hij toch alles belachelijk maken.

Minutenlang keken we naar elkaar,
in het zacht spinnende geluid
van de frisdrankautomaat,
elkaars spiegelbeeld beloerend,
alsof we elkaar onder schot hielden.
En ik maar hopen dat hij weg zou gaan.
En terwijl hij me zo schaamteloos
zat op te nemen
hoorde ik ineens dat droevige muziekje
van Super Mario, Wereld drie.
Ik wilde dat muziekje niet horen
en al helemaal niet dat
treiterende game-over geluidje.

Wessel:
Mag ik even.

Marie-Louise:
Nee.

Wessel:
Ik wil iets drinken.

Marie-Louise:
Dat kan niet.

Wessel:
Ik heb dorst.

Marie-Louise:
Niet meer praten.

Wessel:
Eventjes maar.

Marie-Louise:
Niet doen.

Wessel:
Laat me nu even.

Marie-Louise:
Versta je me niet.

Wessel:
Jawel.

Marie-Louise:
Omdat ik zeg dat je me met rust moet laten.

Wessel:
Ik wil iets drinken.

Marie-Louise:
Je hoort hier niet.

Wessel:
Ze hebben me nog niet gevonden.

Marie-Louise:
Je mag hier niet zijn.

Wessel:
Ik heb dorst, ik wil iets drinken.

Marie-Louise:
Dat mag niet.

Wessel:
Ik wilde je niet wakker maken.

Marie-Louise:
Ik ben het.
De automaat is helemaal stuk.

Wessel:
Wijst op lichtje.
En wat is dat dan ?

Marie-Louise:
Dat is het laatste dat hij nog kan.

Wessel:
Toe nou.

Marie-Louise:
Hij is ziek.

Wessel:
Toe nou.

Marie-Louise:
Hij is ziek,
zoals iedereen hier.

Wessel:
Ik hoor hem toch duidelijk zoemen.

Marie-Louise:
Hij zoekt van pijn.
Je moet hem met rust laten.
Je moet ons met rust laten.

Wessel:
Het spijt me.

Marie-Louise:
Mij ook.

Wessel:

Hoe heet je ?

Marie-Louise:

Begint weer tegen engel te praten.

Ik wilde geen contact.

Wessel:

Ik heet Wessel.

Marie-Louise:

Tegen engel.

Ik wilde hem niet leren kennen.

Wessel:

Wessel van Voren.

Marie-Louise:

Tegen engel.

Hij leek me gevaarlijk.

Wessel:

Ik ben de hele avond bij Silvia geweest,
en toen het bezoek was afgelopen ben ik gebleven,
ze ligt daar helemaal alleen.

Marie-Louise:

Tegen engel.

Ik had meteen een hekel aan hem.

Wessel:

Naast haar bed was nog een bed,
bij het raam,
daar ben ik op gaan liggen.
Silvia sliep.
en het licht tussen de gordijnen
leek op lichtbundels in een oerwoud.
Wit groen licht.
Ik droomde over oerwoud.

We schuiven een helling af,
mijn beste vriend en ik,
op onze billen,
de helling is stijl, het is meer glijden dan schuiven,
varens, brandnetels

dwars door de brandnetels.

Geweren in onze schoot.

Af en toe een vlinder in het gefilterde zonlicht.

Vogelgekrijs, hoge fluittonen,

hard gillende apen,

het gonzen van duizenden strontvliegen,

het zoemen van duizenden muskieten.

Silvia Mertens van zaal zes op.

*Meisje is ouder dan Marie-Louise. Ze heeft een chirurg-blauwe jas
aan, ze is verleidelijk.*

Cirkelt om hem heen, bezitterig.

Dan is er ineens een stilte.

Geen tak die meer kraakt.

Zelfs de strontvliegen en muskieten houden hun adem in.

Uit het niets groeit zachtjes het zoemen van een helikopter.

Eerst één, dan nog één en nog één en nog één,

Steeds dichterbij, oorverdovend,

De wind drukt alles plat,

varens, struiken, jonge bomen,

we zijn aan alle kanten zichtbaar,

en dan het scherp ratelend geluid van hun mitrailleur.

We gillen om het hardst

tegen een muur van angst

en vallen naar beneden,

overal vuur.

We leven nog,

omdat we schreeuwen,

en we schreeuwen omdat we nog in leven zijn.

Marie-Louise:

Het leek erop alsof hij het een en ander had meegemaakt.

Wessel:

Het volgende moment staan we in een bord soep.

Marie-Louise:

Het leek erop alsof hij iets van angst afwist

Wessel:

Een bord tomatensoep.

Marie-Louise:

Tomatensoep.

Wessel:

We hebben iemand gevangen genomen.

Marie-Louise:

Jullie staan in een bord tomatensoep.

Wessel:

Tot onze knieën.

Marie-Louise:

Eerst droom je over een oerwoud, o.k.
en het volgende moment droom je over een bord tomatensoep, o.k.

Wessel:

We hebben een man gevangengenomen,
we binden zijn handen op zijn rug
we doen hem een blinddoek voor
we vertrouwen hem niet
ik druk mijn revolver tegen zijn slaap
hard.

Marie-L ziet Silvia Mertens van zaal zes.

Marie-Louise:

Silvia.
Ik heb hier een kaart voor ene Maaïke Jansen.
Kennen wij ene Maaïke Jansen?
Nee toch, die kennen wij toch niet.
Er ligt hier nergens een Maaïke Jansen.
Maaïke Jansen.
Maaïke Jansen is een vreemde voor ons.

Silvia:

Maaïke Jansen van zaal acht.

Marie-Louise:

Van de liesbreukjes en de amandelknipjes.
O die, die met haar bak vol ansichtkaarten,
door de gangen slentert, die
O niks engs, die mag zo weer naar huis.

Silvia:

't Is een soldaat.

Wessel:

Geeft Marie-L een hand.
Wessel.

Marie-Louise:

Marie-Louise.

Silvia:

En hij is op verschillende plekken beschadigd.

*Engel zingt een deel van het lied (Los pajaros perdidos, een lied van Astor Piazzolla,
verzonken in het zoemen van de frisdrankautomaat).
Tijdens dat lied speelt de volgende scène:*

Marie-Louise:

Wat doe je ?

Wessel:

Ik ga niks tegen je zin doen.

Marie-Louise:

Behalve kijken ?

Wessel:

Je hoeft niet bang te zijn.

Marie-Louise:

Wou je dan iets met mij.

Wessel:

Ik vind je mooi.

Marie-Louise:

Niet doen.

Wessel:

Ik vind je lief.

Marie-Louise:

Niet doen.

Wessel:

Ik ben lief.

Marie-Louise:

Voor mij ?

Wessel:

En geduldig ?

Marie-Louise:

Met mij ?

Wessel:

En voorzichtig.

Marie-Louise:

Met mij ?

Neem je me mee.

Wessel:

Ja.

Marie-Louise:

Ik ben onhandig.

Wessel:

Geeft niet.

Marie-Louise:

Ik knoei nogal vaak.

Wessel:

Geeft niet.

Marie-Louise:

Kom je naar mij toe ?

Wessel:

Zal ik dat doen?

Einde lied

Marie-Louise:

Tegen engel.

Dat laatste gesprek had nooit plaats gevonden.

ja in mijn hoofd,

omdat ik het had willen horen.

Want vanaf het moment

dat hij over zijn droom was begonnen

had ik hem leuk gevonden.

Wessel van Voren.

Wessel van Voren was een ongelofelijke schoft,
een leugenaar.

Alleen wist ik dat toen nog niet.

Silvia:

't Is een echte soldaat.

En soms vecht hij in een oorlog.

Marie-Louise:

Bij het woord oorlog begon hij te zweten,

rook het ineens naar gestoomde makreel.

Silvia:

Hij is geweldig.

Marie-Louise:

Zijn ogen gloeiden.

Silvia:

Hij is fantastisch.

Enfin, ik zie je morgen wel weer, hè Wesseltje,

en neem een paar tijdschriftjes voor me mee.

Doe maar over... voedsel,

kan ik zo gauw ik naar huis mag,

iets lekkers voor je klaar maken.

Marie-Louise:

Bij het woord voedsel kokhalsde hij,

zijn hoofd glom in het licht van de frisdrankautomaat.

Silvia:

Dat meisje daar,

is Marie-Louise,

'Marie-Louise van de frisdrankautomaat',

zo noemen we haar.

Marie-Louise:

Ik vond hem lief.

Silvia:

Eerst was ze er bang voor.

Marie-Louise:

Ik vond hem aantrekkelijk.

Silvia:

Maar nu kan ze er geen genoeg meer van krijgen
haar stem samen te laten vallen
met het zacht zoemen
van de frisdrankautomaat, hè Marie-Louise.
Doe eens Marie-Louise.
Laat je trucje eens aan Wessel horen,
Laat Wessel eens horen
waar je zo de hele dag mee bezig bent.

Marie-Louise:

Nu begon het.

Silvia:

Kom op Marie-Louise.

Marie-Louise:

Het sarren.

Silvia:

Laat Wessel eens horen waar je zo goed in bent.

Marie-Louise:

En treiteren.

Silvia:

Marie-Louise is zo'n kind
dat de hele dag
ondersteboven in de speeltuin hangt.
Stang van het klimrek in de holtes van haar knieën.
Rok voor haar gezicht.
Kruis in haar witte onderbroek
zichtbaar voor de hele kinderspeeltuin.

Marie-Louise:

Ze bedoelde zeker
dat hij op moest passen voor mij.

Wessel:

Ik pas wel op.

Marie-Louise:

Alsof ik hem
om mijn vinger zou kunnen winden.

Wessel:

Ik pas wel op.

Marie-Louise:

Alsof ik ook maar een schijn van kans zou maken.

Wessel:

Ik pas wel op.

Marie-Louise:

Alsof hij ook maar iets in mij zou zien.

Wessel:

Ik zie niets in haar.

Marie-Louise:

Maar Silvia had het goed gezien.

Silvia:

Laat hem met rust Marie-Louise.

Marie-Louise:

Er was iets tussen ons.

Wessel:

Welnee, dat verzint ze.

Silvia:

Bemoei je niet met hem.

Marie-Louise:

Ik probeerde me voor te stellen hoe de Wessel
zijn Silvia zou duwen
op de schommels van de kinderspeeltuin.
Blonde Silvia van zaal zes,
door haar Wessel stevig in haar vlezige kont geprikt.
Hoger Wessel hoger.

Silvia:

Ja Wessel, hoger veel hoger.

Wessel:

Ik doe mijn best.

Marie-Louise:

Ik wilde ze lelijk maken.
Hoger Wessel, hoger.

Silvia:

Ja Wessel, hoger veel hoger.

Wessel:

Ik doe mijn best.

Marie-Louise:

Afstotelijk.

Silvia:

Hoe sterk ben jij eigenlijk ?

Wessel:

Je bent te zwaar.

Silvia:

Ik ben helemaal niet te zwaar.

Wessel:

Voor deze schommels ben je te zwaar.

Marie-Louise:

Nee hoor Wessel, ze is precies goed voor die schommels

Silvia:

Stoppen.

Marie-Louise:

Nee hoor, ga maar door.

Silvia:

Maar ik wil niet meer.

Marie-Louise:

Ga maar gewoon door, Wessel.

Silvia:

Maar je duwt me te hard.

Marie-Louise:

Valt wel mee, Silvia

Silvia:

Wessel je duwt me veel te hard, ik ben bang,
stoppen,
je duwt me te hard.
Stoppen.
Stoppen, nu,
waarom stop je niet.
Waarom stop je niet als ik dat vraag.

Marie-Louise:

Ik wilde ze lelijk maken.

Silvia:

Altijd maar doorgaan, he.

Marie-Louise:

Afstotelijk.

Wessel:

Dat vind je toch fijn.

Marie-Louise:

Maar dat lukte niet.
Ik wilde niet verliefd op hem worden.
Wat moest ik met een beschadigde soldaat.
Zijn blik schroefde zich in mij vast
Ik schroefde van schaamte.
en wilde hem afwijzen
maar in plaats daarvan
stond ik hem roekeloos
aan te moedigen.
En toen ging ik slapen,
dromen over die soldaat en zijn vriend,
en die man die ze gevangen genomen hadden,
en dat bord soep.

Er is muziek,

Op het videoscherm is een bord soep te zien.

Tomatensoep.

*We zien de vriend van Wessel in het bord soep staan,
Wessel zelf staat ook in het bord soep,*

*een wit bord, dikke rode tomatensoep, geen ballen.
Beide mannen in groengevlekte legeruniformen, zoals het hoort,
zijn vriend staat te schreeuwen, zeer intens,
zeer hysterisch,
het wordt eerst niet duidelijk waarom zijn vriend
zo hard schreeuwt,
en waarom Wessel huilt en steeds nee schudt,
Wessel houdt een man onder schot.
Midden in de tomatensoep zit deze man op zijn knieën
Wessel is doodsbang.
De gevangengenomen man is doodsbang,
Zijn vriend is doodsbang maar wil dat hij schiet
De gevangene kermt terug in een niet te duiden taal.
In de voorstelling zijn alleen flarden en kreten van de dialoog hoorbaar.*

Vriend:
Je moet het doen Wessel.

Wessel:
Ik durf het niet.

Vriend:
Je bent niet voor niets soldaat.

Wessel:
Ik durf het niet.

Vriend:
Je durft het wel.

Wessel:
En hou er over op.

Vriend:
Het is een bevel.

Wessel:
Jij kan mij niet bevelen.

Vriend:
Jawel ik ben jouw meerdere,
ik ben jouw sergeant.
schiet.
Schiet,
ongelooflijke loser,

sukkel,
schiet je pistool leeg,
en doe wat ik zeg,
godverdomme.

Wessel:
Ik doe het niet, ik doe het niet.
ik doet het niet.

Vriend:
Ik een sergeant.

Wessel:
Ik kan het niet.

Vriend:
Daar gaat het niet om.

Wessel:
Daar gaat het wel om.

Vriend:
Daar gaat het niet om, je moet mijn bevel
uitvoeren anders hang je.

Wessel:
O, ja ?

Vriend:
Ja.

Wessel:
En wat als ik het niet doe.

Vriend:
Dan ga je eraan.

Wessel:
Echt niet.

Vriend:
Echt wel.

Wessel:
Dat kan niet.

Vriend:

Als jij het niet doet,
doe ik het.

Wessel:

Nee.

Vriend:

Als we het niet doen komen we voor de krijgsraad.

Wessel:

Niemand komt het ooit te weten, we laten hem lopen.

Vriend:

Nee.

Wessel:

We laten hem gaan.

Het gaat regenen

Vriend:

Slaat Wessel, hard met de vlakke hand. Wessel huilt.

Wessel:

Ik wil naar huis.
Ik wil naar huis.

Vriend:

Schiet hem dood.

Wessel:

Ik wil naar huis.

Vriend:

Nu.

Wessel:

Ik durf het niet.

Vriend:

Je moet.

Wessel:

Nee.

Vriend:

Nou.

Wessel:

Zie je niet dat hij doodsbang is.

Vriend:

Schiet.

Schiet dan toch.

Jij bent echt de grootste loser die ik ken.

Wessel:

O, ja?

Vriend:

Jij bent helemaal niets.

Wessel:

O, ja?

Vriend:

Een grote mislukte loser.

Wessel:

O, ja?

Vriend:

De laatste keer.

Schiet, verdomme schiet, schiet.

Regen houdt op.

Marie-Louise draait het beeld in,

ze zit op de rand van het bord tomatensoep

loopt naar Wessel toe,

kostuum zoals beschreven in eerste beeld

cellofaan rokje, overal onderzettertjes, parapluutjes etc.

We horen haar in de film de tekst zeggen

op het toneel zegt ze de tekst ook, tekst loopt synchroon.

Op het toneel zit Marie-Louise nog steeds op haar bedje

Maaïke Jansen zit onder haar bed. De engel luistert.

Vriend is weg als Marie-Louise Wessel aanmoedigt de

man te doden, omhelzing, dan vallen ze, drijven naar elkaar toe

gezichten dicht bij elkaar, het slachtoffer is niet meer in beeld.

Op de grens of ze elkaar zullen gaan zoenen.

Marie-Louise:

Meegenomen door de waanzin van de scène.

Schiet, Wessel schiet,

hij was in zijn reddeloosheid

zo lief,

schiet Wessel, schiet,

zo waanzinnig lief.

Schiet.

ik snapte niet waarom ik

verliefd aan het worden was op

zoveel reddeloosheid.

Schiet, ik was zelf al zo reddeloos.

Schiet Wessel schiet.

ik kroelde met hem zoals kinderen kroelen

ik vocht met hem zoals kinderen vechten

het was geweldig.

En toen vroeg ik om zijn mond.

O Wessel schiet,

schiet die man nou kapot,

schiet hem nou helemaal kapot.

En hij gaf me zijn mond,

en kuste me de hele tijd,

vurig en hartstochtelijk

en toen werden we draaiërig,

en vielen

en stonden weer op,

en vielen, en stonden weer op

en het was zo fijn,

zo geweldig om zo bij de Wessel te mogen zijn.

Wessel op en Silvia, met die grote groene chirurgengas

tegen het rood van de tomatensoep

Marie-L tegen engel.

En toen stond Silvia daar ineens

als een moederlijk moedertje

als een bezitterige soepstengel,

armen potsierlijk in de lucht,

smekend om haar soldaatje.

En dat allemaal midden in de nacht

in dit kleine ziekenhuisje

achter de maïsvelden

onder de donkere kastanjes.

Silvia:

Kom maar bij mij jongen,

kom maar bij mij.

Marie-Louise:

En hij kroop,

onder de modder,

als een verzopen katje,

naar zijn Silvia,

waar hij getrakteerd werd,

op haar zacht meisjeslijf,

en haar zachte meidenstem.

En dat ze van elkaar hielden,

en elkaar nooit meer los zouden laten,

en ik voelde me alleen nog maar belachelijker

en staarde naar iets wat ik helemaal niet wilde zien.

En alsof het nog niet erg genoeg was.

kregen we op de valreep

nog eens die Maaïke Jansen van de K.N.O.

die haar ansichtkaart kwam opeisen.

Maaïke Jansen:

Mijn kaart is nat.

Marie-Louise:

Het spijt me.

Maaïke Jansen:

Mijn ansichtkaart met het ezeltje van Zanzibar

is kletsnat.

Marie-Louise:

Het spijt me.

Maaïke Jansen:

Dan kan ik hem wel weggoaien

Marie-Louise:

Ik maak hem wel droog.

Maaïke Jansen:

Dat kan jij niet..

Marie-Louise:

Morgen is hij weer zo goed als nieuw.

Maaike Jansen:

Dat denk jij maar.

Marie-Louise:

Ik maak hem wel schoon.

Maaike Jansen:

Ik heb hem nu nodig.

Marie-Louise:

Omdat je binnenkort naar huis mag ?

Maaike Jansen:

Omdat ik binnenkort een spreekbeurt heb.

Marie-Louise:

Over ezels ?

Maaike Jansen:

Sommige ezels zijn zo koppig.
Sommige ezels moeten keihard aangepakt worden,
Marie-Louise,
heb je er wel eens van gehoord dat je koppige ezels
zo hard mag slaan als je maar wil.

Tijdens de volgende tekst komt de dokter op.

Marie-Louise:

En de bezitsdrang van Silvia
had enorme proporties aangenomen
want ze droogde hem lieflijk af met die belachelijke jas van d'r,
dat reusachtige geval,
en kuste hem moederlijk op zijn vuile lijf,
en ik wilde ze met mijn infuus verbrijzelen.
maar in plaats daarvan
zat ik beschaamd op mijn bedje
te wachten op het verlossende antwoord van
Dokter Hoef.
Wanneer mag ik viool spelen ?

Videobeeld is bovenaanzicht bord soep.

Het bord soep is enkel rood

beweegt na in het ritme van de hartslag van Marie-L.

Dokter Hoef:

Nu niet meisje.

Het is nacht.

Marie-Louise:

Maar ik wil het.

Dokter Hoef:

Je longen voeren oorlog, meisje.

je moet gaan slapen.

Marie-Louise:

Het woord oorlog kon ik niet meer horen.

Ik wilde alleen nog maar viool spelen.

Dokter Hoef:

Welterusten.

Marie-Louise:

Nee.

Dokter Hoef:

Wat?

Marie-Louise:

Ik wil mijn viool.

Dokter Hoef:

Je bent te zwak

Marie-Louise:

Eventjes maar.

Dokter Hoef:

Je bent nog niet sterk genoeg.

Marie-Louise:

Ik ben heel sterk.

Dokter Hoef:

Later.

Marie-Louise:

Alles later.

Muziek zet in, Wessel en Silvia staan tegen het achterdoek, dat rood gekleurd is

Wessel:

Dat er plekken zijn waar je zo in angst leeft.

Silvia:

Dat is zo.

Wessel:

Werelden die wij niet kennen.

Silvia:

Dat is zo.

Wessel:

't Is mijn leven.

Silvia:

Helemaal van jou.

Wessel:

En ik kan er mee doen wat ik wil.

Silvia:

Wat je maar wil.

Wessel:

Al word ik de slechtste jongen van de wereld.

Silvia:

Al word je de slechtste jongen van de wereld.

Wessel:

Ik ben de slechtste jongen van de hele wereld.

Silvia:

Dat is zo, liefje.

De engel komt in beweging, ze loopt voorzichtig naar Marie-Louise, wil haar omarmen, meenemen, maar Marie-Louise schudt haar hoofd, de engel danst, zoals een derwish danst, haar armen wijd open,

Marie-Louise schreeuwt het uit, is bang, wil haar verhaal vertellen, is nog niet klaar, de engel verliest uiteindelijk, gezang van de anderen dwars door de muziek, de engel neemt haar positie weer in en zingt zacht tegen Marie-Louise dat ze zal blijven wachten tot ze klaar is.

Muziek gaat over in Somewhere out there, gezongen door Dokter Hoef, Silvia en uiteindelijk ook Maaïke.

Marie-Louise:

En toen was er opeens een fijne dag.

Dokter Hoef:

De woensdag.

Marie-Louise:

Zomaar.

Maaïke:

Stil nou.

Marie-Louise:

En iedereen was uitgelaten.

Maaïke:

Stil nou.

Dokter Hoef:

Ik begin niet voordat het stil is.

Marie-Louise:

Het was echt een fijne dag.

Silvia:

De woensdag.

Dokter Hoef:

Zo'n hondenimitatie brengt nog een hoop vrolijkheid op de afdelingen, en dat is een heilzaam ding, dat wist ik uit ervaring, ik riep iedereen bij elkaar, maar wilde niet beginnen voordat het stil zou zijn.

Sylvia maakt hoge geluiden en beweegt daarbij met haar armen

Maaike:
Stil nou.

Silvia:
Het gaat niet over jou.

Dokter Hoef:
Ik begin niet voordat het stil is.

Maaike:
Wel.

Silvia:
Nee Maaike?

Maaike:
Het is gewoon een imitatie van een boerin.

Sylvia:
Oja?

Maaike:
Een boerin, die een koe melkt.

Sylvia:
Oja, Maaike?

Maaike:
Ja.

Sylvia:
En hoe zie je dat dan?

Maaike:
Aan het op en neer gaan van je handen.

Sylvia:
Oja, Maaike?

Maaike:
Aan de knijpbewegingen van je vingers!

Dokter Hoef:
Alsjeblief meiden!

Maaike:
Het is zo toch zo?

Dokter Hoef:
Alsjeblieft.

Sylvia:
Het zijn gewoon een paar liederen uit het Koreaanse Kaboekie gebergte.

Maaike:
Maar ondertussen beeld je een boerin uit!

Sylvia:
Gemixt met een paar traditionele gevechtstechnieken, Feng-Shui.

Maaike:
Een boerentrien met melkboerenhondenhaar.

Sylvia:
Een paar liederen uit 't Koreaans gebedsboek.

Maaike:
En ik kan je zo aanwijzen wie je daarmee bedoelt!

Sylvia:
Een lofzang voor de Godin van ons....voedsel.

Maaike:
Nu doet ze het weer, nu doet ze het weer!

Sylvia:
Nu heb je een punt, Maaike, nu heb je een punt!
Dit was inderdaad een jonge plattelandsvrouw van jouw leeftijd...die haar ezelin voor haar ogen afgeslacht zag worden door een paar boze bandieten!
O.K., dokter, we zijn er klaar voor,
We zijn er helemaal klaar voor.

Maaike:
Ja, dokter, gooi hem er maar in, ik weet hem zo.
Hopla, hopla, hoplala.

Dokter Hoef:
(blaft)
Het is een brave hond,
met een bloedmooi karakter.

Een echte mensenredder.

Silvia:

Is het die grote met die koeievlekken?

Maaike:

Het Maltheser Leeuwkje?

Silvia:

Is het die grote met die koeievlekken, hoe heet die, ik kan het honderd keer zeggen.

Maaike:

Hopla, het Maltheser Leeuwkje!

Silvia:

Het ligt voor in de mond.

Maaike:

Hopla, het Maltheser Leeuwkje!

Silvia:

Stil eens, Hoplala.
Dokter Hoef doet in principe geen dameshondjes.

Dokter Hoef:

En de hele middag was er plezier en vrolijkheid en iedereen deed leuk mee, zelfs Marie-Louise.

Maaike:

Is het geen Maltheser Leeuwkje?

Silvia:

Nee Maaike.
't Is zo'n doorgefokte sloeber,
met van die slierten yoghurt achter zich aan.

Dokter Hoef:

Zelfs Marie-Louise,
de schuwe Marie-Louise.

Silvia en Marie-L:

Een Bernard.
Het is een Sint Bernard.

Marie-L:

Zei ik.

Dokter Hoef:

(blaft)
Deze brengt jagers het hoofd op hol.
Die holt voor ze uit.
Meiden, kom op.

Marie-Louise:

En hij onderzocht me steeds opnieuw.

Maaike:

Een Cocker Spanië!

Dokter Hoef:

Dat is goed, Maaike!

Marie-Louise:

Met zijn kouwe stethoscoop.

Dokter Hoef:

En dat is ook goed.

Marie-Louise:

En omdat er niets in mijn toestand veranderd was
vonden we dat goed nieuws.

Dokter Hoef:

En dat is ook goed.

*In het witte licht van de video zien we twee mensen traag dansen
-somewhere out there klinkt in een holle ruimte vervormd-
een mandarijn tussen hun voorhoofd geklemd. Af en toe danst er een witte hond mee.*

Marie-Louise:

Kijk mijn pappa en mamma dansen
verliefd in het witte licht van hun café

Dokter Hoef:

Omdat er in haar toestand niets veranderd was.

Marie-Louise:

Een mandarijn tussen hun voorhoofden gekneld.

Die mandarijn mocht niet vallen,
zo was het spel.
En die mandarijn dat was ik.

Silvia:
Marie-Louise je bent een mandarijn.

Maaïke:
Marie-Louise van de frisdrankautomaat is een mandarijn.

Dokter Hoef:
Blindemannetje.

Marie-Louise:
En toen liet hij ons blindemannetje spelen.

Dokter Hoef:
Blindemannetje.

Marie-Louise:
En deed ik iets wat ik anders nooit zou doen.
Ik sloot mijn ogen.

Wessel op, pakt Marie-Louise vast

En toen was Wessel daar opeens.
Wessel stond tegen mij aan.
Wessel stond met zijn warme jongenslijf
tegen me aangeplakt.
Hij omarmde me stevig.

Wessel:
Marie-Louise van de frisdrankautomaat
is het liefste mandarijntje dat ik ken.

*Wessel legt een wit pakje op haar bed en pakt dan lieflijk Marie-Louise van achteren vast,
Marie-Louise ontspant zich en vleit haar hoofd in zijn nek.
Dan raakt ze in paniek, wil los, wrikt zich los.
Wessel schiet op slot, klemt haar vast,
laat haar niet meer los,
Marie-Louise gilt angstaanjagend.
Ze vecht met Wessel.
Dan laat hij haar los, muziek is verdwenen,
alleen het zacht zoemen van de frisdrank automaat.*

Maaïke:
Hebben jullie ruzie?
Mijn broertje en ik hebben ook altijd ruzie,
hij is veel ouder en soms zitten we met messen
achter elkaar aan, zo wreed
maar als hij boven op mij ligt
verandert het tussen ons,
dan wordt alles ineens anders,
dan word ik bang.
Hebben jullie zo'n ruzie ?

Dokter:
Blaft, zacht en jankend om een aai van Maaïke

Maaïke:
Dokter Hoef, Dokter Hoef,
Hopla, Hopla, hoplala.

Silvia:
Dit is de laatste waarschuwing. Marie-Louise.

Marie-Louise:
En dokter Hoef
kroop op handen en voeten
langs de kinderbedjes,
jankend om een aai.
Ik deed niet mee,
hij ging maar bij een ander bed staan bedelen.

Silvia:
Omdat je met je tengels van die jongen af moet blijven.

Marie-Louise:
Het spijt me zo.

Silvia:
Jij roept hem steeds.

Marie-Louise:
Het gebeurt niet meer.

Silvia:
Ik vertrouw je niet.

Marie-Louise:

Het spijt me.
Toen hoorde ik alleen nog maar het zingen
van een paar snotapen op zaal drie
over een paard dat in de gang stond
Marie-Louise glijdt van het bedje af.
De slang was uit haar bed.
De slang was op weg.

*Op haar bed ligt het witte plastic tasje waar het pistool van Wessel in zit,
hij is het vergeten, Marie-Louise pakt het,
omklemt het pistool in het witte plastic zakje
Richt het op Silvia, loopt langzaam op haar af.*

Ik lachte naar mezelf in de zwart spiegelende ruit,
dat zag er niet geruststellend uit.
De motregen gaf druppels op het raam.
Op zaal twee stempelde een jongetje
dwangmatig met zijn stempeltje
steeds in het zelfde ritme.
Ik kon niet meer helder denken.
en Maaïke Jansen die de hele tijd naast mijn bed stond
Ik drukte mijn handpalmen tegen mijn oorschelpen.

Silvia:

Ga naar je eigen zaal,
je hoort hier niet.
Denk jij omdat je binnenkort dood gaat
dat je meer recht op hem hebt dan ik
Heb je dat gedacht,
denk je dat.

Marie-Louise:

Het spijt me.

Silvia :

Heb jij dat gedacht.

Marie-Louise:

Het spijt me.
Ze richt het wapen in de plastic zak op Silvia.
Ik kwam dit brengen, dit is van Wessel.

Silvia:

Probeer het eens.

Marie-Louise:

Het spijt me.

Silvia:

Ik mag binnenkort naar huis.

Marie-Louise:

Fijn voor je.
Wil schieten.

Silvia:

Waag het eens.

Marie-Louise:

Fijn dat je naar huis mag.

Silvia:

Wessel is er niet.

Marie-Louise:

Waar is hij.

Silvia:

Weg.

Marie-Louise:

Weg ?

Silvia :

Een tijdschrift kopen.

Marie-Louise:

Het wit plastic tasje van Wessel
zweefde door de ruimte.

De engel loopt naar haar toe, tot de rand van de waterbak

En steeds klonk het geluid
van een stationair draaiende tractor.
Er was een duif tegen het raam gekletterd,
De afdruk van het duivenlijfje
was er nog steeds niet vanaf geregend.

*Marie-Louise geeft pistool in wit plastic zakje aan de engel,
Marie-Louise praat door
de engel loopt terug tussen de bakken en buigt zich naar het water.
Ze legt voorzichtig het plastic zakje in het water.
Het water beweegt voor het eerst.*

Ik zag er steeds het hoofd van Wessel in.
Kalverliefde noemen mensen zo'n verliefdheid
als je jong bent,
maar mijn verliefdheid was zo echt
dat ik er dood aan zou kunnen gaan.
en toen viel ik
en raakte met mijn hoofd tegen mijn geliefde
frisdrankautomaat.

*Marie-Louise gaat op bed liggen, stil en met haar ogen dicht, zoals het beginbeeld.
Op de video zien we de engel hollend door een stoppelveld,
ondertussen valt de mandarijn.
Iedereen op.
Videobeelden laten een zwarte ruimte zien, de camera glijdt langs duizend gloeilampen.
Op een zeker moment zien we Marie-Louise liggen,
in coma, ziekenhuisbedje zonder apparatuur, geen ramen,
alleen een zwart spiegelende vloer,
lampen hangen om het bedje, laag en op verschillende hoogten.*

Silvia:
Toen we haar vonden leek ze volledig verlamd,
Ze bewoog niet meer, reageerde nergens meer op.

Wessel:
Doodse stilte.

Maaïke Jansen:
Ze mocht al mijn kaarten.

Wessel:
Soms bungelde ze over de rand
en liep er een spuugdraadje van haar mond naar haar spiegelbeeld
in de strak geboende vloer.

Maaïke Jansen:
Ook die van het ezeltje uit Zanzibar

Silvia:
Soms rolde haar lichaam van de ene kant

van het ledikant naar de andere kant
rammelend ijzer weerkaatsend door de gangen.
Koud rillend lichaam niet bestand tegen wat er komen zou.

Wessel:
Soms leek het alsof ze je aankeek.

Silvia:
Soms was ze aan het bellen blazen.

Wessel:
Soms knipperde ze met haar ogen.

Silvia:
Wat zat er in die witte tas?

Wessel:
Niets, onbelangrijk, het is weg

Silvia:
Het leek zwaar, het leek op een wapen.

Maaïke Jansen:
Dit is de spreekbeurt van Maaïke Jansen.
Weg met de misverstanden rond de ezel.
De vereniging Ezelsoor organiseert elk jaar belangeloos ezeldagen,
Een samenzijn van ezels en baasjes, waar spelletjes georganiseerd worden
voor ezel en kind.
Er zal worden geborsteld, er zullen tochtjes gemaakt worden,
ook jij mag meedoen, Marie-Louise
mais, hooi, stro, gerst en haver
zullen in grote hoeveelheden aanwezig zijn.
Zorg, Marie-Louise, dat er voldoende vers drinkwater is.
Voor de mineralen hangen we een witte liksteen
aan het laagste tak van onze kastanje.
Voor arme mensen zijn ezels onmisbaar,
omdat ezels uitgerust zijn met een enorm uithoudingsvermogen
en een verbluffende overlevingsdrift,
zodat ze zich er altijd maar weer dapper bovenop werken.

Ezels zijn niet dom.
Ezels verdwalen niet,
ezels geven de moed niet op,
en dreigt er gevaar,
gaan ze desnoods koppig op de grond liggen, alsof ze dood zijn.

Ook komen er vaak veelvuldige jeugdherinneringen boven bij de wat oudere bezoekers.

Vroeger werd er met ezelingen langs de huizen getrokken, werden ze voor de voordeur gemolken, was goed voor 't zieke kind.

Ik houd van alle ezels:

van muilezels,
wilde ezels.

Terwijl Maaïke door blijft praten zet er een pianomuziek in.

Maaïke blijft ezels opnoemen

tot bijna het eind van de voorstelling,

ook als ze af is, monotoon en zacht,

van huisezels,

werkezels,

van koetsezels,

van boerenezels,

van melkboerenezels,

van schillenboerenezels,

van strandezels.

Silvia:

En toen werd het stil rond haar.

De pianomuziek start de intro van Hallelujah van Leonard Cohen,

alleen de dokter en Wessel zingen coupletjes, soms alleen piano,

Marie-Louise praat er soms doorheen, soms luistert ze.

Ze gaat weer rechtop zitten, komt voor de tweede keer van haar bedje,

loopt langzaam naar de engel.

Marie-Louise:

Mijn bed was een dobberend vlot op de inktzwarte zee,
dreef weg van hun stemmen.

De geur van gebakken braadworst met uien
bereikte mijn bed.

Eentonig klokkengebeier.

Het sissen van de braadworst op de bakplaten,

Het klokkengebeier vertraagde.

Ergens in de verte ruiste een transistorradio.

Ik was volmaakt gelukkig

in het wit-groene licht.

Duizenden gloeilampen boven mijn hoofd.

Duizenden gloeilampen

maakten dat ik wegdreef.

Twee auto's claxonnerden verliefd naar elkaar,
muziek in de ruis van een transistorradio.

Silvia pakte mijn hand.

Vertelde verhalen over de stad

Verhalen over het platteland.

Silvia:

De duim van je hand is de stad.

Je pink is het platteland.

En tussen de stad en het platteland loopt een snelstromende rivier.

Dat is je middelvinger.

Elke dag rijden en vrachtwagentjes met voedsel

van het platteland naar de stad.

De stad kan niet zonder het platteland, Marie-Louise,

dan verhongert de stad.

De vrachtwagentjes moeten van 't platteland

over de brug naar de stad.

De brug is heel belangrijk, Marie-Louise.

En dit is Wessel en dit ben ik,

En dit is de rivier.

O! De brug is kapot!

Wessel!

Wessel!

Wessel!

Eerst gaat Silvia af, dan dokter Hoef, dan Maaïke

als Wessel het laatste couplet heeft gezongen blijven Marie-Louise

en de engel over. Het licht onder het bedje gaat uit,

Marie Louise:

Na de braadworst golfde de zonnebrandolie mijn kamer binnen

en onder mijn raam het geluid van klepperende teenslippers.

uit de radio klonk 'What a wonderful world' van Louis Armstrong

De volgende dag was ik nog verder in mijn coma gezakt,

ik voelde me steeds voddiger worden.

en haalde mijn schouders op,

maar er veranderde niets in mijn bed.

Ik verlangde naar het pluizige haar van mijn vader,

naar de naar kruidnagelen ruikende handen van mijn moeder.

Of kan je niets verlangen als je in coma ligt.

En terwijl soldaat Wessel aan mijn bed zat,

lag ik uitzinnig te verlangen naar zijn handen,
naar zijn gezicht, naar zijn ruwe wang tegen de mijne,
naar zijn gewicht,
en omdat Silvia het over olifanten had,
over hoe olifanten zich tegen ongedierte beschermden,
moest ik wel aannemen
dat ik zelf steeds meer naar een slecht verzorgde dierentuin was gaan ruiken.
Het verhaal van Silvia kwam toch niet zomaar uit de lucht vallen
Ik begreep er niets meer van,
ik had zin in een sigaret,
terwijl ik nog nooit gerookt had,
maar ik kon mij niet verstaanbaar maken,
was verlamd,
en toen ging ik dood, zomaar zonder vooraankondiging.
Toen was ik er op eens niet meer.

*Marie-Louise staat bij de engel, de engel neemt haar bij de hand,
al het licht gaat langzaam uit, pianobegeleiding lijkt op klokkengelui,
in het water sterretjes, alsof engel en Marie-Louise door het luchtruim
zweven, videobeeld is al het zwart.
Dan is het donker, klokkengelui weg, alleen nog het licht en het zoemen van de
frisdrankautomaat, dan stopt dat ook. Voor het eerst is het echt stil.*